

Till: Landsbygds- och infrastrukturdepartementet

li.remissvar@regeringskansliet.se

li.smf@regeringskansliet.se

27 juni 2025

Remissvar: Anpassning av svensk rätt till avskogningsförordningen (SOU 2025:17)

Om Gröna arbetsgivare

Gröna arbetsgivare är arbetsgivarorganisationen för det gröna näringslivet. Vi organiserar 4 000 företag inom skogsbruk, lantbruk, golfanläggning, trädgårdsanläggning och djursjukvård, med totalt ca 33 000 anställda. Företagen finns i hela landet och står för en betydande del av försörjningen av råvara till svensk basindustri, export och livsmedelsförsörjning.

Majoriteten av våra medlemsföretag har färre än tio anställda. Dessa företag har unika utmaningar och förutsättningar och har en avgörande roll vad gäller allt från klimatomställningen till svensk beredskapsförmåga.

Sammanfattning

Gröna arbetsgivare anser att förordningen har stora brister och påverkar svensk skogsindustris konkurrenskraft negativt. Vi stöder förordningens syfte att förhindra avskogning men menar att rapporteringskraven och den administrativa bördan är för omfattande. Vi påpekar att brottsanknänkning riskerar att gå längre än nödvändigt och uppmanar till försiktighet med straffbestämmelserna. Förslaget om förhöjd sanktionsavgift avstyrks då det bygger på en överimplementering och strider mot svenska principer. Gröna arbetsgivare varnar också för att tillfälligt uteslutande från offentlig upphandling kan få allvarliga konsekvenser och bör föregås av en grundlig utredning. Detta i synnerhet då flertalet skogsvårdbolag genomför samhällsviktiga tjänster år offentliga kunder. Slutligen efterlyses en mer omfattande konsekvensanalys som beaktar de långsiktiga kostnaderna för små och medelstora företag att anpassa sig till de nya regelverken.

Allmänna synpunkter

Gröna arbetsgivare har tagit del av remissen och önskar lämna följande synpunkter på förslagen.

1. *Gröna arbetsgivare ser stora brister i förordningens utformning*

Gröna arbetsgivare understryker att avskogningsförordningens utformning, vilken är grunden för den svenska implementeringen, innebär ett allvarligt hot för svensk industris konkurrenskraft och är ett betydande problem för våra medlemsföretag, och menar därför att en översyn av förordningen måste ske för att förordningen ska kunna efterlevas. Gröna arbetsgivare står bakom avskogningsförordningens syfte att förhindra handel med varor som bidrar till avskogning och skogsförstörelse runt om i världen, men menar dock att förordningens omfattande rapporteringskrav och medföljande administrativa bördor riskerar att få en hämmande effekt på svensk skogsindustri utan att för den delen lösa problemen med avskogning.

Syftet med förordningen är att begränsa avskogning i regioner där skog verkligen hotas. I Sverige, med en robust skogsvårdslag och en ansvarstagande skogssektor, från stora skogsvårdbolag till enskilda skogsägare, förekommer ingen avskogningsproblematik av motsvarande slag. Risken för skogsförstörelse är låg. Trots det kommer förordningen att omfatta uppskattningsvis 60 000 svenska företag i flera branscher, där eventuella överträdelser sannolikt består i mindre misstag eftersom regelefterlevnaden kräver omfattande administration och betydande resurser.

Avskogningsförordningen har i flera år kritiserats från många håll på grund av brister i utformning och gråzoner i den kommande tillämpningen, något som utredningen förtjänstfullt uppmärksammar. Av den anledningen måste den svenska tillämpningen gå varsamt fram med konsekvenser i paritet till detta faktum. Regeringen bör därför undvika att "överimplementera" redan krävande EU-bestämmelser och i stället sträva efter en balanserad nationell tillämpning som tar hänsyn till faktiska förhållanden och värnar både svensk och europeisk konkurrenskraft.

2. Anpassningen till svensk rätt innebär en överimplementering av förordningen

Utredningens förslag om brottssanktioneringen av artikel 3 (kapitel 8) riskerar att gå längre än förordningen kräver genom att inte göra tydlig skillnad mellan uppsåt, grov oaktsamhet och oavsiktliga misstag. Med tanke på regelverkets komplexitet och svårtolkade bestämmelser är administrativa fel sannolika, och det vore därmed oproportionerligt att bedöma sådana misstag enligt samma måttstock som avsiktlig avskogning. Gröna arbetsgivare uppmanar lagstiftaren till stor försiktighet avseende straffbestämmelserna då utredningens förslag kommer att omfatta en stor mängd företag och personer, och där många likt Gröna arbetsgivares medlemsföretag är små med begränsade resurser och som tidigare inte har haft förordningens omfattande krav på sig.

3. Gröna arbetsgivare avstyrker förslaget om förhöjd sanktionsavgift

Utredningens förslag om en förhöjd avgift bygger på att tillämpa två motstående regelverk, avskogningsförordningen och miljöbrottsdirektivet, parallellt, vilket enligt Gröna arbetsgivares mening innebär en överimplementering. Förslaget strider dessutom mot den grundläggande svenska principen att administrativa sanktionsavgifter inte ska vara mer ingripande än motsvarande straffrättsliga påföljder, vilket utredningen själv framhåller. Gröna arbetsgivare menar att förslaget om förhöjd avgift (sektion 8.11.3) bör gälla endast de allvarligaste överträdelserna.

4. Möjligheten till tillfälligt uteslutande från offentlig upphandling kan få allvarliga konsekvenser för svenska skogsvårdsbolag

Utredningen bedömer (sektion 8.14) att nuvarande svensk rätt redan uppfyller kraven i artikel 25.2d i avskogningsförordningen vad gäller tillfälligt uteslutande från offentlig upphandling och koncessioner. Bland Gröna arbetsgivares medlemsföretag, i synnerhet inom skogsvård och trädgårdsanläggning, finns flera företag med betydelsefulla offentliga kunder. Företag, då främst skogsvårdsbolag, som i många fall utför samhällsviktiga tjänster. Detta exempelvis i form av att röjning av elgator för kraftledning samt röjning i anslutning till olika typer av infrastruktur. I synnerhet tåginfrastruktur. Gröna arbetsgivare menar att förordningen innehåller mycket kraftfulla verktyg för repressalier vid överträdelser och varnar för att ett beslut om tillfälligt uteslutning måste föregås av en grundlig utredning som bedömer huruvida leverantören gjort ett allvarligt fel i sin yrkesutövning samt om detta gjorts med uppsåt. Aspekter såsom huruvida leverantörens tjänster anses vara samhällsviktiga bör även tas i beaktning.

5. Gröna arbetsgivare avstyrker att kontrollen ska vara avgiftsfinansierad

Enligt Gröna arbetsgivares bedömning kommer implementeringen av avskogningsförordningen att bli mycket kostsam och administrativt betungande för såväl svensk skogsindustri som för övriga berörda

inom näringslivet och för Skogsstyrelsen. Gröna arbetsgivare anser att utredningens argumentation för anslagsfinansiering är goda och att anslagsfinansierad kontroll i större utsträckning skulle minska de administrativa kostnaderna relativt en avgiftsbaserad modell.

6. **Brister i konsekvensanalysen**

Utredningen uppmärksammar de potentiella konsekvenserna av att finansiera kontrollverksamheten genom avgifter, och för ett rimligt resonemang kring risken för försämrad konkurrenskraft som kan uppstå om svenska företag belastas hårdare än konkurrenter i andra medlemsstater. Samtidigt understryker Gröna arbetsgivare att utredningen i otillräcklig utsträckning resonerar kring de betydande omställningskostnader som avskogningsförordningen innebär för små och medelstora företag. För att uppfylla de krav på tillbörlig aktsamhet, spårbarhet och informationsinsamling som förordningen ställer, krävs investeringar i nya rutiner, system och kompetenser, vilka utgör en betydande börda för mindre aktörer. Dessa kostnader är inte marginella, utan kan i praktiken avgöra ett företags möjlighet att verka inom vissa produktgrupper eller marknader. Mot denna bakgrund efterlyser Gröna arbetsgivare en mer heltäckande konsekvensanalys över avskogningsförordningen som sträcker sig utöver utredningsdirektiven och som i större utsträckning beaktar de strukturella och långsiktiga kostnaderna för företag att anpassa sig till de nya regelverken.

Med vänliga hälsningar,

Linus Karlén

Opinionsbildning & Public affairs
Gröna arbetsgivare

linus.karlen@grona.org
08-7627219 / 072-2044368